

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл.бр. Гж.Уз 6/17
Дана: 22. маја 2017. године
Нови Сад

У И М Е Н А Р О Д А

Апелациони суд у Новом Саду у већу састављеном од судија Мире Тубин Чанак, председника већа, Габриеле Миловановић и Јасмине Даниловић Стојковић, чланова већа, у правној ствари тужиље **АА** из ..., коју заступа Митар Влаховић, адвокат у Новом Саду, против туженог **ББ,...**, кога заступа Градско правобранилаштво, ради заштите у вези са узбуњивањем, одлучујући о жалби туженог против пресуде Вишег суда у Новом Саду пословни број Пуз. 6/16 од 20. фебруара 2017. године, на седници већа одржаној дана 22. маја 2017. године, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба туженог се **одбија**, пресуда Вишег суда у Новом Саду пословни број Пуз. 6/16 од 20. фебруара 2017. године **потврђује**.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом првостепеног суда утврђено је да је тужени извршио штетну радњу према тужилци као узбуњивачу, која се састоји у премештају и распоређивању тужиље на друго радно место, без стварног и објективног разлога.

Забрањено је туженом да понови штетну радњу према тужилци у виду премештаја и распоређивања тужиље на друго радно место, без стварног и објективног разлога.

Наложено је туженом да омогући тужилци обављање послова њеног радног места, ... у области комуналне инспекције –,

Обавезан је тужени да тужилци плати износ од 100.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде части и угледа, у року од 15 дана од дана пресуђења.

Обавезан је тужени да пресуду објави у једном дневном листу који излази на целој територији РС са тиражом од најмање 100.000 примерака, о свом трошку.

Обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 91.500,00 динара, у року од 15 дана.

Тужилца је ослобођена обавезе плаћања трошкова судских такси.

Против ове пресуде жалбу је изјавио тужени побијајући исту из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у границама разлога наведених у жалби, а пазећи по службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374. ст.2. тач. 1. до 3, 5, 7 и 9. ЗПП-а, и на правилну примену материјалног права, сходно одредби чл.386. ст.3. ЗПП-а, овај суд налази да је иста донета без битне повреде одредаба парничног поступка, те је на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, правилно примењено материјално право.

Првостепени суд је између осталог утврдио да је тужиља била распоређена на радно место ... у области Комуналне инспекције –, године. Тужиља има завршену средњу школу. Утврђено је тужиљи истим решењем звање и коефицијент за обрачун и исплату плате од 8,85, додатни коефицијент по основу сложености и одговорности посла 4,40 и додатак по основу минулог рада 7,60. На овом радном месту тужиља је радила на предметима везаним за кажњавање непрописно паркираних возила на зеленим површинама. Када предмет стигне у рад тужиљи, у предмету се налази белешка, закључак и решење. Кад добије предмет тужиљин посао је био да пошаље позив странци чије је возило било паркирано на зеленој површини да се јави код инспектора. Уколико би достава била неуредна тужиљина дужност је била да још два пута понови такву доставу. Уколико се деси да је странци немогуће уручити позив, тада тужиља странци на кућну адресу шаље налог за плаћање казне. Уколико странка не прими налог ни на кућну адресу, тада је требало предмет да шаље судији за прекршаје, а предмет архивира када странка плати казну. Дешавало се да након што странка прими налог за плаћање казне тужиљин шеф ВВ дође по предмет, узме га, а након извесног времена дође код тужиље са одштампаним формуларом службене белешке да се поступак обуставља, како би тужиља исти попунила подацима о броју предмета, регистарској ознаци возила и потписала га. Након што попуни ову службену белешку тужиља је носила в.д. начелнику на потпис. Том приликом је указивала в.д. начелнику да је то што се ради кривично дело. Већ крајем године тужиља је почела да указује начелнику Градске управе за инспекцијске послове на незаконитости у раду у смислу да се поступци обустављају пре него што странка плати казну сачињавањем службене белешке о обустављању поступка, коју потписују она и в.д. начелник ГГ. У новембру ... године тужиља је у канцеларији начелника у присуству в.д. начелника ГГ и заменика ДД указала на наведене незаконитости, након чега је в.д. начелник позвао и питао ЂЂ помоћника начелника шта мисли о томе, на шта је ЂЂ рекао: „Ако то исцури из инспекције, сви смо ...“ На ове незаконитости тужиља је начелнику указала и у јануару и у априлу ... године, када је начелнику рекла да ће сви завршити у затвору због тога што је то што се чини кривично дело.

Дана ... године од стране Градске управе за инспекцијске послове издат је налог за рад којим се налаже тужиљи која је распоређена на послове ... у области Комуналне инспекције –, да почев од ... године поред наведених послова врши и испомоћ комуналним инспекторима у Одсеку трговине ван продајног објекта, као и да обавља друге послове по налогу шефа одсека, главног комуналног инспектора и начелника Градске управе, с обзиром да постоји повећан обим посла и потреба обављања наведених послова. Након доношења овог налога тужиља је премештена из канцеларије бр...., у којој је до тада седела, у канцеларију

Тужиља се ... године обратила Полицијској управи Нови Сад, Одељењу криминалистичке полиције. Истог дана од стране ПУ у Новом Саду, Одељења криминалистичке полиције, група за сузбијање привредног криминалитета у области

економских односа са иностранством, банкарства и других финансијских организација сачињена је службена белешка о обавештењу примљеном од грађанина АА. У овом обавештењу је наведено да је АА охрабрена ступањем на снагу Закона о заштити узбуњивача, те да је својевољно приступила службеним просторијама ПУ Нови Сад код полицијског инспектора привредног криминала. Тужила је објаснила начин функционисања и послове који се обављају у Градској управи за инспекцијске послове, навела на ком радном месту ради, те опис њених послова, као и поступак који се спроводи у Градској управи за инспекцијске послове од тренутка када комунални инспектор затекне возило на зеленој површини непрописно паркирано па до наплате казне, начин на који је казна наплаћивана, да су различите казне предвиђене за физичка лица и правна лица, као и у чему се састоје, по њеном мишљењу, неправилности у раду, обустављањем поступка пре него што странка плати казну, наплаћивањем казне правним лицима као да су физичка лица, односно наплаћивањем казни у мањем износу од прописаних, начин обустављања поступка службеним белешкама по налогу њених непосредних претпостављених и налогу в.д. начелника ГГ.

Након пријављивања полицији припадници криминалистичке полиције су више пута долазили у Градску управу за инспекцијске послове, узели спорне предмете које је тужила навела у пријави, саслушавали сведоке поводом тужилине пријаве. Овај поступак је још увек у току.

Дана ... године од стране Градске управе за опште послове и Градске управе за инспекцијске послове сачињен је Споразум о упућивању запосленог у коме је у тач. 1. наведено да су потписници Споразума сагласни да се АА, стално запослена у Градској управи за инспекцијске послове ББ..., привремено упути на рад у Градску управу за опште послове ББ..., због повећаног обима посла у овој управи. У тач. 2. је наведено да се запослена упућује на рад у Градску управу за опште послове од ... године па док траје потреба за њеним радним ангажовањем, а најдуже годину дана, односно до ... године. Наведено је да ће за време рада у Градској управи за опште послове ББ, АА обављати послове извршиоца за послове месне заједнице у граду. У тач. 3. је наведено да ће за време рада у Градској управи запослена остваривати права, обавезе и одговорности из радног односа у Градској управи за инспекцијске послове где је стално распоређена на неодређено време. Градска управа за опште послове је у обавези да Градској управи за инспекцијске послове доставља месечне извештаје о присуству на раду запослене. Наведени споразум потписали су в.д. заменик начелника ЕЕ и в.д. начелника ГГ, ДД.

Дана године Градска управа за инспекцијске послове донела је решење којим се тужила запослена у Градској управи за инспекцијске послове ББ на радном месту ... у области Комуналне инспекције – привремено упућује на рад у Градску управу за опште послове због повећаног обима посла у овој управи. У истом решењу је наведено да се запослена привремено упућује на рад од ... године па док трају разлози за привремено упућивање, а најдуже до годину дана, односно ... године, да ће за време рада у Градској управи за опште послове сва права из радног односа остваривати у Градској управи за инспекцијске послове, као и да истеком времена на које је упућена или престанком потребе за радом запослене пре истека рока, запослена има право да се врати у Градску управу за инспекцијске послове. У образложењу решења је наведено да се тужила привремено упућује због повећања обима посла у Градску управу за опште послове, да ће тужила с обзиром на чињеницу да упућивање има привремени карактер за време рада у Градској управи за опште послове сва права из радног односа остваривати у органу у коме је запослена и по истеку рока или престанка потребе за радом пре истека рока на који је упућена има право да се врати на рад у Градску управу за инспекцијске послове ББ.

Против овог решења тужила је ... године изјавила приговор.

Решењем од ... године в.д. начелник Градске управе за инспекцијске послове је одбио приговор тужиле.

Тужила се 09.06.2015. године обратила и Агенцији за борбу против корупције, попунивши формулар ове Агенције и пријавила лично опажање у оквиру својих редовних послова и радних задатака. У пријави је навела начине обустављања прекршајног поступка од стране начелника управе за инспекцијске послове ГГ, навела да се ради о злоупотреби службеног положаја и прекорачењу службених овлашћења, фалсификовању службених исправа и уништавању службене документације у циљу прикривања поменутих кривичних дела. Дана 22.06.2015. године Агенција за борбу против корупције је упутила допис тужилу у коме је наведено да је Агенција за борбу против корупције поводом захтева тужиле за заштиту узбуњивача од 10.06.2015. године утврдила да не постоји могућност за пружање заштите у смислу одредбе чл. 7 ст. 2. Правилника о заштити лица које пријави сумњу на корупцију с обзиром да је донет Закон о заштити узбуњивача који је почео да се примењује од 05.06.2015. године, те да заштиту може остварити у судском поступку пред Вишим судом у Новом Саду.

Након распоређивања у Градску управу за опште послове тужилино радно место више није било у истој згради у којој је до тада радила него је распоређена у месну заједницу односно након доношења решења од године тужила је била распоређена у три месне заједнице.

Пре него што се у Градској управи чуло да је тужила поднела пријаву полицији однос свих колега према њој је био коректан, са свима је била у добрим односима, а након што се сазнало за пријаву већина тужилиних колега су тужилу почели да називају цинкарошем, погрдним именима, не комуницирају са њом, добацују за њом када прође, па чак и плуну за њом. Иако тужила од распоређивања у другу управу више није седела у истој згради као до тада, она је одлазила у зграду када је требало да однесе листе о присуству на раду или узме синдикалну потврду и тада се сретала са колегама који су се понашали на описани начин. Постоје колеге који тужилу пружају подршку али их је јако мало. Тужила се лоше осећала због понашања њених колега због тога што је распоређена у другу управу у односу на ону у којој је до тада радила. Овај премештај сматра шиканирањем, јер је уследио након што је указала на незаконитости у раду Градске управе за инспекцијске послове.

Дана године тужила се јавила на преглед у Дом здравља Нови Сад код неуропсихијатра који је након прегледа тужиле сачинио извештај у коме је у анамнези наведено први преглед долази као хитан случај. Веома узнемирена, плачљива, анксиозна, нерасположена, каже да је очајна, безвољна, износи проблеме на радном месту где доживљава притиске и малтретирања, пребачена на друго радно место где је нешто мирније. Дана ... године је имала покушај суицида узела већу количину таблета. Прегледана у ургентном центру од стране психијатра, враћена и није се више обраћала психијатру, већ је узимала седативе. Жали се да не спава, да ради и поред препорученог боловања са статусом депресивна тл. слика без суицидних идеја.

Тужени је у „Службеном листу Града Новог Сада“ од 16.11.2015. године објавио оглас за пријем у радни однос на одређено време до 31.12.2015. године на радно место један извршилац. По наведеном огласу ЖЖ је засновала радни однос на одређено време 01.12.2015. до 31.12.2015. године, а након тога потписала уговор о обављању привремених и повремених послова. Дана 03.02.2016. године засновала је радни однос на одређено време до три месеца односно до 02.05.2016. године.

Тужила је против туженог покренула поступак тужбом од 14.07.2015. године пред Основним судом у Новом Саду ради оцене законитости решења којим је

привремено упућена на рад. Основни суд у Новом Саду је 28.09.2015. године донео пресуду којом је усвојен тужбени захтев и поништено као незаконито решење туженог од ... године којим је одбијен приговор тужиле изјављен против решења туженог од ... године, а којим се тужилца привремено упућује на рад у Градску управу за опште послове ББ и обавезан тужени да тужилцу врати на њено радно место ... у области Комуналне инспекције – и обавезан тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка.

Против ове пресуде тужени је изјавио жалбу, а Апелациони суд у Новом Саду је одлучујући о жалби 14.12.2015. године донео пресуду Гжуз. 1/15 којом је жалбу тужене одбио и пресуду Основног суда у Новом Саду потврдио. Након правноснажности пресуде тужилца је враћена на радно место ... у области Комуналне инспекције –

Тужилца је дана 16.12.2015. године примила обавештење о правима узбуњивача, поступку узбуњивања као и другим питањима од значаја за узбуњивање и заштиту узбуњивача.

Дана 10.11.2016. године ОЈТ у Новом Саду је поводом захтева тужиле од 02.11.2016. године истој доставило обавештење број Кт. 604/16 у коме је наведено да је ОЈТ дана 10.10.2016. године на основу чл. 499. ст. 1. Законика о кривичном поступку и чл.500 Законика о кривичном поступку поднело Основном суду у Новом Саду оптужни предлог против ГГ, ЗЗ и ИИ због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из чл.359. ст.1. у вези чл.61. КЗ, а против ИИ и у вези са чл. 35. КЗ.

Полазећи од наведеног чињеничног стања, које је првостепени суд утврдио након правилне и брижљиве оцене сваког доказа појединачно и свих доказа заједно у њиховој међусобној вези, овај суд налази да је првостепени суд правилно применио одредбе материјалног права и тужбени захтев тужиле усвојио.

Чланом 2.тач1. Закона о заштити узбуњивача (у даљем тексту: Закон) дефинисан је појам „узбуњивања“ као откривање информација о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера, а тачком 2. дефинисан је појам „узбуњивача“ као физичког лица које врши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву. У чл. 8. Закона прописано је да лице које је у вршењу службене дужности доставило информацију, има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због достављања информације. Према чл.18. Закона поступак спољашњег узбуњивања започиње достављањем информације овлашћеном органу. У чл.21. ст.1. тачка 12. Закона прописано је да послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а нарочито ако се неповољнији положај односи на распоређивање или премештај на друго радно место. У чл. 22. Закона прописано је да у случајевима наношења штете због узбуњивања, узбуњивач има право на накнаду штете, у складу са законом који уређује облигационе односе. Према чл.23. Закона узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту у прописаним роковима, са утврђеном садржином тужбе према чл. 26. Закона.

У поступку по тужби за заштиту у вези са узбуњивањем, обавеза тужиоца је да изнесе и докаже чињенице које указују да је дошло до штетне радње у вези са

узбуњивањем до степена вероватноће, док је обавеза туженог да докаже своје наводе до степена извесности. Стога је тужени, супротно наводима жалбе, био дужан да пружи доказе на своје наводе, па тако и на околност аутентичности потписа службених белешки од стране ГГ, што није учинио.

Тужила је водила посебан судски поступак за оцену појединачног акта послодавца који представља штетну радњу у вези са узбуњивањем, у ком поступку је овај акт послодавца као незаконит правноснажно поништен, док у предметном поступку тужила тражи заштиту у вези са узбуњивањем, у погледу утврђења да је према њој предузета штетна радња која се састоји у премештају и распоређивању тужиле на друго радно место без стварног и објективног разлога, забрану понављања штетне радње, налагање туженој да омогући тужили обављање послова њеног радног места, накнаду нематеријалне штете и објављивање пресуде донете по тужби, а све у смислу чл.26.Закона. С обзиром на наведено, неосновано се тужени позива да се у конкретном случају ради о пресуђеној ствари, будући да нема идентитета захтева у поступцима које је тужила водила, односно да се ради о два различита поступка, како по врсти тако и по постављеном тужбеном захтеву.

Тужила је предузимала више радњи са истим циљем, да обавести надлежни орган о свом опажању да се код туженог врше неправилности у раду, чиме је вршила узбуњивање у континуитету, па и на дан 05.06.2015. године, када је отпочела примена Закона, чиме је тог дана стекла својство узбуњивача и стекла право на заштиту у смислу члана 8. Закона.

Имајући у виду хронологију дешавања у вези са откривањем информација државном органу, чиме је тужила отпочела радњу спољашњег узбуњивања, те дана сачињавања службене белешке (...) који се поклапа са даном примене Закона о заштити узбуњивача, затим доношења решења којим је тужила премештена на друге послове (...), овај суд налази да је у овом поступку тужила учинила вероватним, а тужени супротно није доказао, да је доношењем појединачног акта којим је решавано о праву тужиле у радном односу и којим је тужила стављена у неповољнији положај у непосредној вези са узбуњивањем, односно изношењем информација о раду органа у коме је тужила обављала своје радне задатке, послодавац прекршио забрану из члана 21. Закона. Доношење наведеног појединачног акта који је у судском поступку поништен, у непосредној је вези са радњама тужиле и са указивањем на неправилности у раду њеног послодавца, што и по оцени овог суда представља штетну радњу у вези са узбуњивањем, те тужила има право на судску заштиту, као што је то правилно нашао и првостепени суд.

Правилно је првостепени суд ценио решење о упућивању тужиле на друго радно место од ... године, које је уследило непосредно након започињања спољашњег узбуњивања (откривању информација овлашћеном органу), након чега је сачињена службена белешка дана ... године, а које решење је као незаконито поништено, те наводи жалбе о разлозима доношења појединачног решења не утичу на доношење другачије одлуке, будући да је ово решење било предмет оцене у другом судском поступку, где је утврђено да је исто донето противно закону, те га је суд правноснажно поништио, при чему оправданост доношења таквог решења тужени није доказао ни у овом поступку.

Полазећи од радног окружења у коме је тужила обављала свој рад након откривања информација државном органу и од односа колега према њој, као и од односа непосредних руководилаца и промене радног места, првостепени суд је правилно нашао да је код тужиље дошло до поремећаја психичке равнотеже као последице штетне радње које је тужени према њој предузео, због чега тужила у смислу члана 200. ЗОО има право на накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде части и угледа у досуђеној висини, те се супротни жалбени наводи у погледу неоснованости овог дела тужбеног захтева не могу прихватити.

Овај суд је ценио и остале наводе жалбе туженог као и допуне жалбе, те стао на становиште да исти не утичу на доношење другачије одлуке.

Жалбом тужени указује на погрешну оцену исказа сведока, које наводе овај суд не прихвата, имајући у виду да је првостепени суд правилно оценио и образложио све изведене доказе, па и исказе саслушаних сведока, коју оцену у свему прихвата и овај суд и на исту упућује.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Мира Тубин Чанак с.р.

зто:

АПЕЛАЦИОНИ СУД НОВИ САД

Посл. бр.Гж.Уз 6/17

БЕЛЕШКА О ВЕЋАЊУ И ГЛАСАЊУ

Дана: 22.05.2017. године

Председник већа: Мира Тубин Чанак

Члан већа : Габриела Миловановић

Члан већа: Јасмина Даниловић Стојковић

Судија известилац: Габриела Миловановић

Судијски помоћник:

Записничар: Беатрикс Перчић

ОДЛУКА ЈЕ ДОНЕТА ЈЕДНОГЛАСНО

Записничар, Чланови већа, Председник већа
